

Ročník: 95

číslo: 32

9. srpna 2015

Cena: 10 Kč

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

EDITORIAL

„Zastavte se na cestách, rozhlédněte se, ptejte se po stezkách pradávných: Kde je ta dobrá cesta? Po ní jděte a vaše duše najdou odpočinutí.“

(Bible 21, Jer 6, 16)

Dovolte mi, milí čtenáři, vytrhnout tento biblický verš poněkud z kontextu a použít ho jako motto našeho aktuálního čísla s tématem odpočinek a dovolená.

Poskytnout klid své duši a koneckonců i svému tělu. Tak nějak vidím ideálně prožitý letní čas. Nicméně je mi jasné, že každý má svůj vlastní recept, že je na tom kterém z nás, jaké formě odpočinku dává přednost. Jinak bude zřejmě relaxovat pokladní ze samoobsluhy, máje za celý rok ze všech těch lidí v hlavě něco na způsob včelího úlu, jinak spisovatel, trávicí většinu roku v poklidu své pracovny. A jak kdesi uvedl psychiatr Jan Cimický, velmi záleží také na typu dotyčného. Pobavila mě jeho slova o tom, že pokud je člověk workholik, nemůže si dovolit zcela vysadit; pokud by si jen tak lehl do písku, rozsype se během několika dnů. Takový člověk si prý musí připravit vlastní stres, který si bude sám dirigovat... program aktivní dovolené, nabitě zážitky...

Možná vás lákají nějaké exotické končiny, Karibik či Mexiko, možná si dokážete docela dobře představit sami sebe ležící na poli z pohledu snímku z titulní stránky... Ať tak či onak, přeji vám, aby se ta vámi vybraná prázdninová cesta ukázala jako dobrá, abyste na ní načerpali síly a snad vás přitom osvěží i inspirují i řádky následujících stránek, které se neočekávaně rozběhly i daleko za hranice naší české kotliny... KB

Po ránu

Mlha stoupá nad údolí
bude skvoucí den
větřík čechrá klasy v poli
slunce dýchá na koukoly
obloha jak len

Rosné kapky zdobí trávu
jako drahokam
ptáci letí pro potravu
oblétají moji hlavu
hledím ku horám

Kopretina vzbudila se
střásla noční chlad
diví se té zlaté kráse
snad by chtěla slyšet zase
má mě nemá rád

Miloslava Vyletalová-Izáková

ZE ŽIVOTA CÍRKVE

4. diecézní setkání rodičů s dětmi v Železné Rudě

Šest báječných dnů prožilo dvacet dětí a dvacet rodičů i prarodičů v penzionu Husita v Železné Rudě na Šumavě. Kdo ještě do té doby nebyl pravý husita, tak se jím určitě během pobytu stal. Příběh z doby Mistra Jana Husa byl inspirací pro všechny. Přál bych vám vidět oči dětí a některých dospělých při vyprávění příběhů a čtení z kronik bratřími v dobových kostýmech. To mistrovsky připravil farář Tomáš Procházka se svými přáteli. Na přivítanou sloužil bohoslužbu s autentickým Husovým kázáním o pravém bratrství a přijímáním podobojí i pro děti, jak bývalo u husitů zvykem. Samotný příběh začal svoláním lidu ve vztyčeném středověkém stanu, kde se sešli v dobových kostýmech Janové Hus

chou nohou po lanech a dobytím křížáckého hradu. Zmatek a strach křížácků z obléhajících husitské hordy zachycuje tento autentický dialog – Siegfried von Rotenburg (neumí česky): „*Táchneté ot moje burrk!*“ Zikmund: „*To neny tvoje*

burrk, to je moje burrk!“ Siegfried: „*Táchneté ot jeho burrk!*“ Přál bych vám vidět mladé husitské bojovníky-práčata, jak ve vlastnoručně vyrobených oděvech a vlastními zbraněmi hrad dobyli a slavili vítězství. Během celého tábora probíhaly další doprovodné akce, které s hlavním motivem souvisely.

a Žižka s Jeronýmem Pražským a Tomášem Rochnou, pánem na Božkově. Děti dostaly středověká jména, jako je Křišťan, Slavata, Kordula nebo Ubyněha. Dospělí si vybrali jména sami: Drslava, Puchna, Průda, Křepla, Budislav... Hlasovalo se, zda má Hus odejít hájit čest Království českého, a děti jej hrdinně vyslaly do Kostnice. Samy si došly pro glejt k přísnému Zikmundovi v podání bohoslovce Samuela Vašína, kterému patří velký dík také za logistiku v kuchyni. Poté, co přijel hrůzu vzbuzující křížácký posel Siegfried von Rotenburg se zprávou o upálení Jana Husa, Jan Žižka zavelel k vyzbrojování vojska. Příběh vyvrcholil překonáním řeky Regen su-

Pochod se spaním pod „širákem“, stopovačka, koupání, prohlídka hradu Rabí, noční bobřík odvahy. Nenudil se nikdo. O naše žaludky se dobrovolně starali mamky a taťkové z celého tábora. Z výše uvedeného je zřejmé, že se zde na Šumavě jednalo o uctění památky Mistra Jana skutečně v pravém slova smyslu. V dětech byl zaset další drobný kamínek do mozaiky víry, který jim nevymizí z paměti po celý život. Mé hluboké poděkování a obdiv patří všem, kteří dokázali celý rodinný tábor připravit, a hlavně dobré myšlenky převést ve skutek. Mistr Jan Hus a husité mají dobré pokračovatele. Za krásné zážitky děkuje

Kozlík z Mirovic řečený Suhej čert

Duchovně-kulturní odpoledne a slavnostní předání zvonu

V Betlémské kapli byl 5. července během duchovně-kulturního setkání „Mistra Janu Husovi s láskou“ slavnostně předán zvon „Mistr Jan“, který byl zavěšen na věžičce „domovské“ kaple Mistra Jana Husa.

Zahájení slavností

Koncertem Moravské filharmonie Olomouc na Staroměstském náměstí byl 5. července oficiálně zahájen dvoudenní program slavností spolupřádaný Církví československou husitskou a Českobratrskou církví evangelickou.

Bohoslužba v Betlémské kapli

Ohlédnutí za Husovskými slavnostmi 2015

Slavnostní večer v Obecním domě

Jubilejní 6. červenec uzavíral slavnostní koncert se skladbou „Credo Mistra Jana“ Jaroslava Krčka v Obecním domě. Česká národní banka při té příležitosti představila zlatou pamětní minci s motivem Mistra Jana. Mince v nominální hodnotě 10 000 Kč je ražena ze zlata o ryzosti 999,9. Podobné špičkové mince vydává ČNB jen při zvláštních příležitostech. Její premiéru osobně uvedl guvernér ČNB Miroslav Singer. V průběhu večera, spolupřádaného CČSH a ČCE, dále vystoupili mj. předseda Poslanecké sněmovny PČR Jan Hamáček a ministr kultury Daniel Herman. Na závěr večera zazněla skladba „Blaník“ z cyklu „Má vlast“ Bedřicha Smetany.

**Husovské
slavnosti
2015**

Slavnostní bohoslužba v den 600. výročí mučednické smrti M. Jana Husa proběhla 6. července v Betlémské kapli. Vedl ji bratr patriarcha Tomáš Butta spolu s pražským

a brněnským biskupem Davidem Tonzarem a Jurajem J. Dovalou a dr. Hanou Tonzarovou. Bohoslužby ve zcela zaplněné Betlémské kapli se zúčastnili mj. představitelé naší i zahraniční ekumeny, předseda Poslanecké sněmovny PČR Jan Hamáček, premiér Bohuslav Sobotka, ministr kultury Daniel Herman, rektori vysokých škol a další hosté. Zazněla duchovní hudba v podání souborů Schola Gregoriana Pragensis, Musica Bohemica a pěveckých sborů CČSH.

Doprovodný program

V rámci „Husovských slavností 2015“ proběhla 5. a 6. července celá řada akcí pro všechny generace. Zmíňme některé. Na Ovocném trhu vyrostlo středověké tržiště s ukázkami dobových zvyků a řemesel, v areálu Karolina byl připraven program pro děti. V chrámu sv. Mikuláše mohli zájemci vyslechnout přednášky a diskutovat s předními odborníky na husovskou tematiku. Odpoledne se přímo na Staroměstském náměstí konala ekumenická bohoslužba a vystoupila zde řada souborů. V závěru bylo předvedeno oratorium Mistr Jan Hus Richarda Pachmana, na které navázal symbolický průvod s hořícími svícemi od Husova pomníku k Vltavě.

NAD PÍSMEM

Chléb Božího života

J 6,41-51

„Já jsem ten chléb živý, který sestoupil z nebe; kdo jí z tohoto chleba, žít bude na věky. A chléb, který já dám, je mé tělo, dané za život světa.“

J 6,51

Na chlebu jsme nevyhnutelně závislí. Není něčím, co bychom lehce nahradili nebo o čem bychom mohli prohlásit, že to nepotřebujeme. Naopak, syčení pozemským chlebem je otázkou našeho přežití, věci života a smrti. Chléb je Božím darem, říkávala má babička, která dobře znala příběh o nasycení lidu staré smlouvy manou na poušti. Chléb z nebe, který se stal znamením života, byl darem symbolizujícím závislost člověka na Boží stvořitelské péči.

A přece i zde, stejně jako o jakémkoliv jiném pozemském chlebu všeobecně, platí, že „všeho jen do času“, neboť pro každého nadejde jednou okamžik, kdy ani ten nejvybranější a nejvzácnější chléb už nepomůže. Proti smrti není pozemského léku.

Ježíš svým zjevitelským výrokem „Já jsem chléb života!“ vyhláší, že vztah mezi jeho osobou a námi lidmi je stejné povahy, jako vztah mezi námi a chlebem, a přece jej podstatným způsobem překračuje a prohlubuje. Nenaznačuje, že je možné od něj obdržet chléb bez práce a vlastního přičinění, který by zajišťoval vezdejší život. On představuje chléb Božího života! Chléb, který je schopen člověka přenést z ohraničenosti do nepomíjitelnosti. Chléb, který je nezaslouženým darem shůry v podobě Božího Syna obětovaného za život světa. Jeho přijetím mizí smrt a ke slovu se hlásí život, který vyvěrá z Boží lásky k člověku. Stejně jako zemře ten, kdo nic nejí, nedosáhne věčného života ten, kdo nepožívá chléb, jímž je Ježíš Kristus.

V jedné z křesťanských písní se zpívá, že tento chléb je „vírou požíván“. Tedy účinné spojení s chlebem života, jímž je Kristus, je víra v něj! A „kdo věří, má život věčný“ (J 6,47). Skrze víru a svátostí trvá naše spojení s věčností a smíme už dnes „v předjímce“ zakoušet (zvláště tehdy, jsme-li shromážděni kolem stolu Páně ke společnému stolování), zpřítomnění té pravé budoucí nebeské hostiny. Neboť skrze víru přetrvá spojení s Ježíšem Kristem i po smrti, protože on, stejně jako Otec, „má v sobě život“ (J 5,26). Kdo jednou pochopil a v srdci přijal, že Ježíš je ten pravý, věčný život přinášející chléb z nebe, vůči tomu nemá smrt už žádnou moc. Kdo čerpá inspiraci z jeho života a díla, ten o Kristu jako o chlebu jen nemluví a nezůstává

JEDENÁCTÁ NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU

At' chválí Hospodina všechny národy, vladaři a všichni soudci země, jinoši i panny, starci i mladí. At' chválí Hospodinovo jméno, pouze jeho jméno je vyvýšené, jeho velebnost je nad zemí i nebem.

ŽALM 148,7.11-13

První čtení: 1. Královská 19,4-8

Tužby pro dobu po Duchu svatém (III):

2. Abychom našim bližním skutkem, slovem i modlitbou pomáhali, modleme se k Hospodinu.
3. Abychom obavám nepodléhali a s nadějí k budoucnosti hleděli, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Panovníku, Hospodine, tvůj požehnaný Syn sestoupil shůry a stal se životodárným chlebem světa. Dávej nám tento chléb stále, abychom posílení duchovním pokrmem společně v církvi tvořili pravé Kristovo tělo na zemi! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, at' slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: Efezským 4,25-5, 2

Evangelium: Jan 6,41-51

Verše k obětování: Deuteronomium 8,10.11

Verš k požehnání: Jan 6,51

Modlitba k požehnání:

Panovníku, Hospodine, daruj své církvi jednotu a mír; jehož znamením je svátostné společenství u tvého stolu! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 151, 5, 31, 41, 174, 132, 133

jen u svých bezprostředně nejbližších zájmů, ale stává se spolupracovníkem na jeho díle. Kdo pochopil, že slovy „Já jsem ten chléb živý“ vyhláší Ježíš, že Bůh je v něm pro nás přítomen a zprostředkovává nám život, ten nezemře na věky. Amen. **Aleš Tomčík**

Nebeský Otče, ty nám dávaš chléb života,
aby nám nechyběl pokrm na cestě k nebi;
nauč nás dělit se o chléb vezdejší s těmi, kdo nemají co jíst.
V Ježíši Kristu nám dávaš pokrm, který v nás posiluje a chrání věčný život;
navrat' nemocným zdraví a hříšníkům život naději.
Tvůj Syn, který se nechal přibít na kříž v souladu s tvou vůlí, nás vykoupil a učinil z nás tvůj lid.
Dej, at' působením svátosti večeře Páně roste jednotu tvé církve.
Dej, at' ve víře stále toužíme žít se tvým slovem, které přináší spásu.
Amen.

Je odpočinek právem, anebo povinností člověka?

Jak to vidí Marie Svatošová

Bylo by velice zajímavé nechat studenty tento námět zpracovat třeba při maturitních písemkách z češtiny. A ještě zajímavější by pak bylo po večerech si ta jejich slohová cvičení pročítat. Nepochybuji o tom, že by ti mladí lidé dokázali snést obrovskou hromadu argumentů jak ve prospěch práva, tak ve prospěch povinnosti odpočívat. Psát o tom teoreticky je totiž něco docela jiného, než se s tím vypořádávat v každodenním životě. V něm už to tak jednoduché není.

Problémy začínají často už v peřince - proč jinak by vynalézaví dospělí vymýšleli ukolébavky nebo vyráběli kolébky a podobné další pomůcky. Nevím, kdo a kde jako první použil výraz „po o“. S údivem jsem ale zjistila, že ho běžně používají předškoláci ve všech koutech republiky, když vyjednávají s babičkou, aby je vyzvedla ze školky před povinným spaním. Prostě po obědě, ve snaze vyhnout se nedobrovolnému odpočinku. Dodnes si pamatuji, jaká to byla úleva, když tehdy naše paní učitelka netrvala na spánku, ale stačilo jí, že máme přivřené oči a nebudíme ostatní děti.

O pár let později by si člověk rád po obědě schrupnul, ale už to nešlo. Přišly povinnosti, nejdřív školní, pak pracovní a když konečně přišel i důchod, potvrdily se předpovědi starších, že v důchodu je času ještě méně. Z toho plyne, že není moudré

odpočinek odkládat na dobu, kdy na něj budeme mít čas, protože ten budeme mít až v hrobě. A do něj bychom se paradoxně mohli dostat předčasně právě proto, že jsme potřebu odpočinku dlouhodobě podceňovali.

Naštěstí je svět uspořádán tak, že se střídá den a noc, světlo a tma, a už to samo o sobě člověka nutí, aby se podřídil nějakému řádu. I když to - tak jako v té školce - zkouší v rámci možností ošulit. Vymyslel žárovku, aby si prodloužil den a zkrátil noc. Někdy se to hodí, ale když je toho moc a je to často, tak už to škodí. Nejenom člověku, který se nevyspí, ale i těm kolem, protože nevyspalý a unavený člověk je mrzutý a protivný a druzí tím trpí.

Vím, o čem mluvím, protože se mi to stalo. Řádila chřipka a mou ordinací prošlo ke stovce lidí za den. Po téhle šichtě

následovala noční pohotovostní služba s mnoha výjezdy a ráno opět rovnou do práce, kde čekala další stovka nemocných. Mezi nimi pacient, který řekl nahlas, co si myslel: „*Pani doktorko, vy se na mě zlobíte? Proč? Co jsem vám udělal?*“ Naštěstí to vyslovil nahlas a tak se nedorozumění dalo snadno vysvětlit. Bez problémů pochopil a uznal, že při takové únavě už nemám sílu přinutit se k úsměvu, který ode mne právem očekával. Ale kolik lidí si asi za ten den pomyslelo totéž, nic neřekli a tak odcházeli s nepříjemným pocitem, že mezi námi není něco v pořádku. Krátké každodenní (aspoň ty noční) odpočinky jsou životní nutností. Tomu se v určité míře musí podřídít každý, ať chce nebo nechce. Na dobrovolnosti jednotlivce však je, zda bude nebo nebude „sedmého dne odpočívat“, jak doporučuje Bible. Vlastně zde nejde o pouhé doporučení, ono tu jde o příkázání. Jeho účelem není jenom obnovit tělesné síly, ale také „světít neděli“. To je něco víc, než pouhá regenerace sil. Člověk, má-li být hoden toho jména, by se měl taky občas zastavit, uvědomit si odkud kam putuje (nebo se žene), měl by projevit vděčnost (je za co děkovat) a měl by si ujasnit, co a jak dál. Jednou za čas je žádoucí udělat i větší inventuru, zastavit se trochu déle, korigovat chyby, vyprosít si vedení i sílu pro další etapu a teprve pak, odpočatý a svěží vykročit na další úsek své jedinečné životní cesty. K tomu se výborně hodí prázdniny nebo dovolená...

Z webových stránek vira.cz

Zamyšlení je jedním z pokračování pořadu Českého rozhlasu 2 Host do domu

Být dobrým Pánem nad sobotou (nedělí)

Je pozoruhodné, že odpočinek je v Písmu zmíněn hned na samém začátku, ve zprávě o stvoření světa, kdy Bůh po šesti dnech tvoření ve své činnosti ustává (hebrejský kořen *šbt*) a sedmý den odděluje jako svatý. Skutečnost posvěcení sedmého dne oprostěním se od jakékoli práce je brána natolik vážně, že je zakotvena v příkazu Desatera (Ex 20,11; Dt 5,12-15), je součástí smlouvy mezi Hospodinem a Izraelem, a je tak i jedinečným dědictvím Izraele celému světu.

Nebyl by to však člověk, aby vše, co je mu Hospodinem s láskou a z milosti dáno pro jeho dobro nějakým způsobem neupravil, ba nepokřivil, a tak již v době Ježíšově dochází k tomu, že lidé místo prožívání radosti, úlevy a připomínání Hospodinových mocných skutků, zejména vyvedení z egyptského otroctví, stanovují desítky druhů zakázané práce, vzdálenost, jakou lze o šabatu ujít apod. a z nejpříjemnějšího času týdne tak udělají svazující břemeno.

Čteme také o tom, jak na tyto věci reaguje Ježíš, jenž v sobotu cestuje, uzdravuje a se svými učedníky trhá a jí klasy a na námitku

farizeů odpovídá, že Syn člověka je Pánem nad sobotou.

Domnívám se, že tato jediná věta vystihuje vše, podobně jako příkaz Desatera „*Miluj Hospodina, Boha svého, z celého svého srdce... a miluj svého bližního jako sám sebe*“ vystihuje celý zákon i svobodu, kterou v posledku přináší. Takto chápáno den odpočinku - neděle v křesťanském kalendáři na připomínku Ježíšova vzkříšení - či přeneseně dny dovolené jsou darem a je na člověku, jak s tímto vzácným časem naloží...

Nabízí se úžasná možnost vnímat život kolem nás způsobem, jenž povinnosti všedních dnů nedovolují, obdivovat dokonalé Boží dílo, a především strávit více času s Bohem. Nejen na nedělních bohoslužbách, které jsou oslavou Ježíšova vzkříšení, ale ve smyslu „odpočívání s Bohem“.

Neboť pokud Bůh odpočívá - jak uvádí již první biblická kapitola - jistě ne proto, že by byl vyčerpaný, ale proto, aby člověk mohl tyto báječné chvíle trávit s ním.

KB

Pár zážitků z Mexika

Moderní mexická identita vznikla syntézou kultury španělské a indiánských, což se odráží i ve skutečnosti, že za prvního Mexičana se považuje syn velitele dobyvatelů a jeho indiánské tlumočnice. Vyspělé indiánské civilizace se přitom velmi lišily od naší evropské, ale i od toho, co si představujeme pod pojmem Orient. Byly to prostě kultury v mnohém jiné, třebaže mnoho hodnot je ve skutečnosti všelidských. A jen velmi pozvolna začala Evropa přicházet na to, co by z těchto starých kultur mohlo být přínosné.

Mezi indiánskými kulturami vynikají Mayové a Aztékové, jejichž velkolepá říše se v době příchodu dobyvatelů dostala na vrchol své slávy – prý v mnohém předčila tehdejší evropská města. S Mayskou říší - nejvyspělejší kulturou Ameriky - to však bylo jinak: v době příchodu Španělů byla v úpadku.

• Mayové osidlovali poloostrov Yucatán a jejich oblast zasahovala i do dalších dnešních států, především do Guatemaly. Než Evropané pochopili úžasnost starobylých kultur, mayské i těch dalších, trvalo dlouho; na tři sta let byla indiánská kultura zapomenuta. Až v 19. století se objevili první archeologové s upřímným zájmem poznat minulost. Jenže krajina s mayskými městy byla už znovu zalesněná. (Mimochodem, hodně se dnes mluví o odlesňování tropických pralesů. Ale všimněme si, že před pár sty lety byl Yucatán zdevastovanou odlesněnou zemědělskou oblastí, zatímco dnes je to bujný prales!) Archeologové les tedy zapálili. Jenže i kamenné stavby odolávají záru obtížně a umíme si představit, co udělal oheň se štukami a barvami, které indiánské budovy zdobily. To málo, co se nám dochovalo, však přesto podává svědectví o úžasné minulosti: **to vše postavili dávní indiáni bez znalosti železa** (zlato, které znali, je příliš vzácné, než aby se dalo používat na pracovní nástroje) **a bez tažných zvířat.**

Ohledně historie těchto civilizací se objevila spousta teorií včetně myšlenky, že jde o ztracené kmeny Izraele. Píše se také, že se v Mexiku objevil prorok s bílou pleť a předpověděl, že z východu přijdou lidé, kteří přinesou buď velké štěstí, nebo velké neštěstí. Pokud je zpráva pravdivá, dá se vysvětlit i jednoduše: mohlo jít o misionáře iroskotské misie, která se dostala mnohem dál, než si myslíme.

Dnes se vláda chová k památkám s úctou, neboť si dobře uvědomuje jejich význam. Ostatně naprostá většina Mexičanů má nějaké indiánské předky. Kolem ruinových měst je ponechán prales, a to tak široký, že když vylezete na nejvyšší pyramidu, zeleň se táhne až k obzoru. A občas tam potkáte i poměrně krotká místní zvířata – nosáry,

aguty, vřešťany aj. Pokud jde o zmíněné pyramidy, ty mayské většinou nic neskrývají. Proslulé egyptské pyramidy byly hrobkami, ale mayské nikoli. Když tedy v Palenque našli v pyramidě Pacalovu hrobku, bylo to něco naprosto neobvyklého.

U ruin i jinde je mnoho muzeí, kde se prezentují archeologické vykopávky. Indiáni jsou obecně dost šikovní na práci s hlínou, takže můžeme vidět spoustu nádherných **figurek a nádob, kamenných soch a stél s nápisy.** Mayské rukopisy byly skoro všechny zničeny konkvistadory, ale na sté-

První strana aztéckého kodexu Mendoza z r. 1540 s výjevem z aztécké (mixtécké) mytologie jako symbolem Tenochtitlánu (budoucí státní znak Mexika).

lách a chrámech se dochovalo tolik nápisů, že se jazyk podařilo rozluštit. I dnešní Mayové se to písmo občas učí...

• Vraťme se však ke zmíněné říši **Aztéků. Ti byli malým národem, ale dokázali vytvořit obrovské impérium,** kam zahrnuli spoustu dalších národů. Na jih se dostali asi tisíc kilometrů od hlavního města – **Tenochtitlánu,** který **polohou odpovídá centru dnešního hlavního města Mexika.** Aztékové byli obecně neoblíbení, a tak když přišli Španělé, ostatní indiánské kmeny jim ochotně pomáhaly v boji. Výsledek byl, že nevelký oddíl válečníků dokázal podmanit obrovskou říši. V místech Tenochtitlánu bývalo obrovské

jezero, dnes vysušené. Zbylo z něj několik kanálů, po kterých vozí turisty ve folklórně nazdobených loďkách. Také **ze samotného města zbylo jen pár ruin;** tou nejdůležitější jsou **zbytky hlavního chrámu,** kolem nichž je muzeum. Vedle byla vybudována katedrála – nádherný příklad mexického baroka. Opo-dál je hlavní náměstí, prezidentský palác atd. **Mexico City** je prý největším městem světa. Ale bláznivých mrakodrapů v něm moc ne-najdeme, spíše se táhne do široka. Když jsem však viděl fotografie staré sto let – nestačil jsem se divit, jak město bylo tehdy malé.

Aztécká civilizace byla v některých ohledech vyspělejší než evropská, avšak temnou stránkou jejich kultury byly nepochybně lidské oběti. Obětovaným lidem – především zajatcům – vyřezávali srdce a pak je shazovali z pyramid. Nejvíce tím proslulo kultovní centrum Teotihuacán nedaleko hlavního města, kde stojí mj. i pyramida Slunce, jedna z největších staveb světa a cíl všech turistů. Je známo, že misionáři někdy staví kostely na místech předkřesťanských svatyní, ale v Mexiku jsem se s tím setkal poměrně zřídka; např. **ve městě Cholula je krásná**

Pyramida v Teotihuacanu

pyramida, na jejímž vrcholu stojí kostelík. Kromě toho se v Mexiku dochovalo i několik nádherných koloniálních městeček s barokními kostely a kláštery a typickými barevnými domky. Nejvíce se mi líbilo Campeche, přístavní město na karibském pobřeží s hradbami, které se z větší části zachovaly, neboť město stále čelilo nájezdům pirátů. Stará děla dnes zdobí hradby a přibližují tak dobu opravdových pirátů z Karibiku.

V Mexiku je toho spousta a za pět týdnů, které jsem tam byl, se moc stihnout nedá. Z toho, co jsem viděl, bych rád ještě upozornil na zajímavá muzea, nejvíce v hlavním městě. Za všechny jmenuji **muzeum Trockého - dům, kde žil ve vyhnanství.** Stál jsem vedle stolu, u něhož byl zavražděn. Člověk si zde s hrůzou uvědomí, jak málo chybělo, aby byl Trockij považován za největšího zločince lidstva po Hitlerovi a Stalin za pronásledovaného chudinku. **Pavel Benda**

Co rádi čtete?

James Patterson:

Lovci pokladů

K prázdninám nezastupitelné patří dobrodružství. A když ho právě nezažíváme my osobně, určitě si o něm můžeme alespoň číst. Knižka, kterou bych vám tentokrát ráda doporučila, je na prázdniny jako stvořená.

Vypráví příběh čtyř

sourozenců – Střely, Tom-myho a dvojčat Beck a Bicka. Jejich rodiče mají velmi exotické povolání – jsou hledači podmořských pokladů. A jejich děti je na lodi Ztracená všude doprovázejí. Umějí si proto s leccíms poradit. Dokážou však zvládnout i postupnou ztrátu obou rodičů? Máma záhadně zmizela na Kypru a táta o něco později v bouři uprostřed Karibského moře.

Děti se nejen rozhodnou to zvládnout – jsou odhodlané pokračovat v práci, kterou rodiče začali, najít hledaný poklad a snad i zmizelé rodiče, s jejichž definitivní ztrátou se nechtějí smířit. Jistě vám nemusím říkat, že to nebude snadné – mimo jiné je čekají opakovaná setkání s novodobými piráty, konkurenčními hledači pokladů, tvrdými obchodníky s uměleckými předměty...

Ovšem díky tomu, že vždy a za všech okolností drží při sobě, mají určitou šanci všechno dokázat. Tak jim držme palce!

Knižka vyšla letos v Albatrosu a doprovází ji spousta vtipných ilustrací Juliany Neufeldové.

JK

Prázdninový vlak

*Jede, jede rychlý vlak,
jiskří, kouří jako drak.
Veze děti v širý svět,
k babičkám i na výlet.*

*Jede vstříct všem letním
dnům,
prázdninovým detským
snům.*

*Kolem luk, zelených strání,
jede splnit skrytá přání.*

Jitka Vestřálová (Landová)

C E S T A

Ať žijí prázdniny!

Prázdniny jsou nepochybně nejoblíbenější částí roku pro většinu dětí. Snažíme se je trávit pokud možno mimo město někde v krásné přírodě. Jezdíme na kole, chodíme po horách, koupeme se v rybníce nebo v moři, chodíme do lesa, do poli...

Určité nejednou žasneme nad tím, jak je naše planeta – ať u nás v Čechách nebo jinde na světě – krásná. Ne vždy se k ní však my lidé chováme šetrně a ohleduplně a je toho mnoho, co je třeba napravit. A nemusí to vždy být jen náročné a nákladné projekty – začít můžeme už jen tím, že budeme třeba důsledně po sobě uklízet odpadky a zvlášť třídít ty, které se ještě dají zpracovat. Jak se ostatně píše i v básničky Drak od Mirky Žákové.

Takže užijeme si prázdniny plnými doušky, radujeme se z naší krásné země a snažme se, ať nám krásná ještě dlouho vydrží!

Drak

*Vyletěl drak na nebe,
podívat se z výšky,
jak vykvétá naše zem
a všech domů stříšky.*

*Tu se náhle zamračil,
zklamaný byl velice,
vůbec se mu nelíbily
ty špinavé ulice.*

*Všude bylo bláto,
z kominů se kouřilo,
až to slunce zlaté
očka z toho mhouřilo.*

*Samé plasty, papírky,
válely se v trávě,
přepíněnou popelnici
kdosi zvrhl právě.*

*Dráček nápad dostal,
že zaletí do školy,
a všem dětem rozdal
neobvyklé úkoly.*

*Odpoledne hodné děti
nešly si hrát ven,
společně si udělaly
uklízecí den.*

*Z výšky dráček zavolal
- dám vám radu jasnou,
chráňte si a opatrujte
naši zemi krásnou!*

Mirka Žáková

Modlitba

Pane Bože,
děkujeme ti za nádherný svět, který jsi stvořil.
Děkujeme za krásnou přírodu, plnou rostlin a zvířat.
Někteří lidé se k ní však chovají špatně a ničí ji.

Prosíme tě, ukaž jim správnou cestu,
a také nám ukauzuj, jak můžeme co nejlépe pomoci,
aby naše zem vydržela co nejdéle krásná a zdravá.
Amen.

Ženu stážírou kdo nalezne?

Rachab

2. část:

Ve druhé kapitole knihy Jozue čteme příběh o další zajímavé a statečné ženě – Rachab z Jericha. Když se Jozue chystal s izraelským národem konečně po čtyřiceti letech putování poušti vstoupit do zaslíbené země, chtěl jí nejprve prozkoumat. Poslal do města Jericha dva zvědy, aby zjistili, jak dobře je město opevněné.

Zvědům se podařilo nepozorovaně vniknout do města, brzy však byli odhaleni. Začali utíkat před pronásledovateli, ve městě se však nevyznali, a proto by je bez pomoci jistě brzy chytili, zvláště když se městské brány na noc zavíraly. Naštěstí na ně zavolala jedna žena, která

je ukryla na střeše svého domu. Jmenovala se Rachab. Již dříve slyšela

o Hospodinových mocných činech, které vykonal v Egyptě, a nepochybovala, že Jericho padne do rukou Izraelců. Usonula tedy, že je lepší neprotivít se vůli jejich mocného Boha, a rozhodla se zvědům pomoci. Zatímco ostatní obyvatelé města se třáslí strachy před

hrozdícím nebezpečím, tato rázná žena se rozhodla vzít osud svůj i své rodiny do svých rukou a jednat. Když u ní strážci hledaly nepřátelské zvědy, prohlásila, že je sice pravda, že tu ti muži byli, že už však odešli, aby stihli utéci před zavřením bran. Potom zvědy spustila oknem z hradb

ven a poradila jim bezpečný úkryt

v kopcích, kde je pronásledovatelé nenajdou. Ještě předtím je však poprosila, aby při dobývání města ušetřili její dům a celou rodinu. Zvědové jí to slíbili

a domluvili jako znamení karmínové červenou šňůru, kterou Rachab vyvěsila z okna. Díky tomu znamení byl její dům ušetřen.

Nepochybně v tom byl Boží plán. Vždyť Rachabin syn Boáz se později oženil s Rút (o té si jistě budeme také vyprávět) a jejich syn Obédj je předkem samotného Ježíše...

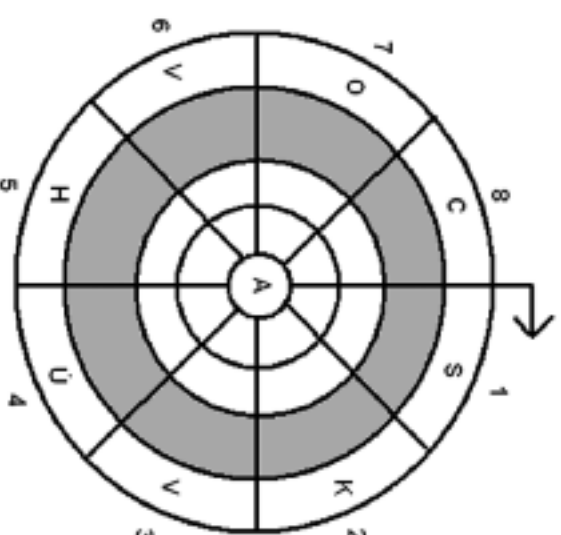
JK

Soutěž o tři knihy

Milé děti, získání tajemky (vyjít by vám měla oblíbená letní činnost) tentokrát musíte vylušit náš „terč“ – vpišujete slova směrem dovnitř podle legendy (jako nápovědu jsme vám napsali začáteční písmenka). Tajenku čtete podle šipky ve vbarvených políčkách. Nezapomeňte nám své řešení poslat na adresu redakce nebo e-mail jana.krajcirkova@ccsh.cz Jména výherců knižky otiškeme v říjnovém čísle.

1. svrchu
2. náhery
3. vodní šelma
4. zamýšlení
5. část těla, kterou drží krk
6. svetr nebo bunda bez rukávů
7. postava
8. pouť, trasa, pěšina

Blahopřejeme výhercům soutěže z červnového čísla

(tajenka: Pravojs):

Ladislav Rosenberg z Nové Paky

Jana Rybářová z Jičina

Václav Materna z Prostějova

Dvacet let táborů u Borovnice

Zdá se to neuvěřitelné, ale je to už dvacet let, co každoročně jezdíme na venkovský statek ve vesničce Borovnice u Vlašimi, patřící pražské diecézi, abychom zde připravili pro skupinu dětí poutavý prázdninový program.

Letos byly tématem různých her a soutěží knihy Samuelovy – První izraelský králové. Děti, rozdělené do tří oddílů s názvy Samuel, Saul a David, se postupně seznámily se životem proroka Samuela, s prvním izraelským králem Saulem, který však brzy ztratil Hospodinu přízeň, a s jeho nástupcem Davidem, jenž ovšem musel na své veřejné

pomazání králem poměrně dlouho čekat a ani on se v životě nevyhnul chybám.

Každý z dvanácti příběhů nám děti zahrály formou dramatizací, v nichž nechyběl humor a nápadité zpracování.

Často bylo nutné improvizovat, protože na přípravu měly děti pouhých 30 minut – zvládly to ovšem perfektně! Svou znalost příběhu si pak během dne ověřovaly v dalších hrách, soutěžích a kvízech. Naučili jsme se i řadu nových písniček.

Díky krásnému počasí jsme se skoro každý den chodili koupat k nedalekému rybníku, nechyběly však ani hry v lese či na hřišti. Neodpustila jsem jim ani pěší výlet do Vlašimi, který byl kvůli horku docela náročný. Druhý výlet do Pelhřimova byl snadný – jelo se autobusem tam i zpět – i když ten zpáteční nám málem ujel. Moc děkují Pánu Bohu za neustálou ochranu a přízeň, kterou nám věnoval, pražské diecézi za propůjčení objektu a finanční příspěvek na konání tábora, za další prostředky děkují též náboženské obci Staré Město a Nadaci Veolia – díky těmto darům se mohou tábora účastnit i děti z rodin ve finanční tísní. Moje velké poděkování patří také všem obětavým vedoucím, kteří se dětem po celou dobu věnovali. Už teď se těšíme na příští rok!

Jana Krajčířiková

O Elišce a zvířátkách

7. část:

Byl jednou jeden dům. Tedy vlastně ještě pořád je a doufám, že ještě dlouho bude! Stojí na kraji starobylého města s malebným hradem, na břehu řeky, hned vedle lesa z jedné strany a pékné zahrádky z druhé strany... Prostě krásnější místo pro svůj dům byste si asi těžko mohli představit.

Však také ten dům není jen tak obyčejný. Jeho zvláštnost spočívá v tom, že v něm přebývá velikánské množství lásky – všichni, kdo v něm žijí, se mají moc a moc rádi. A není jich málo. V domě bydlí holčička Eliška, její mladší bráška Kuba, maminka Jana, tatínek Honza, ale také dědeček Mirek a babička Eva a ještě i její rodiče – babička Truda s dědečkem Václavem. To je velká rodina, že?

Kromě nich tu ovšem žije také velká spousta zvířátek, a to ne jen tak ledajakých. Posudte sami: ovečka, oslík, žirafa, sýkorka, andulky, sova, opičky, chameleon, sup, klokanice a mnoho dalších. Většina z nich má ještě i mláďata. Všechna ta

zvířátka pro Elišku háčkuje její babička Eva.

A právě o těchto zvířátkách vám s Eliškou chceme vyprávět. To byste nevěřili, jaká dobrodružství spolu zažijí! Jestli si myslíte, že si jen tak sedí někde na skřínce nebo dokonce leží zapomenutá v šuplíku, to se tedy velice pletete! Každý den s Eliškou něco podnikají. Ta mladší zvířátka musí také chodit do školy, aby se naučila správně psát, číst a počítat. Pani učitelka Eliška jim nic nedá zadarmo – kdo se neučí, dostane klidně i pětku, to se nedá nic dělat – třeba sýkorka minulý týden! Ale počkejte, o tom vám povíme až příště. Ať se taky máte na co těšit. Jednu věc si ovšem musíme ujasnit hned na začátku – všechno, co vám budeme vyprávět, je čistočistá pravda! Nevěříte? Tak se zeptejte Elišky!

Jana Krajčířiková

Nakreslila:
Eliška Zapřívová, 6 let

Albert Schweitzer

(14. ledna 1875 – 4. září 1965)

V letošním roce uplynulo 140 let od narození a zároveň 50 let od úmrtí výjimečného člověka, Alberta Schweitzera. Jeho život byl naplněn těžkou prací, hlubokou úctou s lidským utřpením, ale také mnoha dobrodružstvími v exotické Africe. Pojďme si tedy ve stručnosti jeho neobyčejný životní příběh přiblížit.

Narodil se v Alsasku. Již jako sedmnáctiletý ovládal virtuózně hru na varhany a stal se významným muzikologem, specializovaným na historicky stylovou varhanní hudbu. Napsal například jedinečnou studii o J. S. Bachovi. Už to samo o sobě by stačilo člověku zcela naplnit jeho život.

Albert Schweitzer se však v osmnácti letech pustil do studia teologie a filosofie. Ani to mu však nepřipadalo dostatečné. Ve třiceti letech zahájil studium lékařství, protože se rozhodl působit jako lékař v Africe, kde chtěl pomáhat nejchudším lidem.

Během studia často koncertoval, aby vydělal dostatek prostředků pro zřízení nemocnice v Africe – nechtěl být závislý na sponzorech. Do Afriky odcestoval i se svou manželkou ihned po ukončení studia v roce 1913. Pro založení své mise si vybral místo nazvané Lambaréné v dnešním Gabunu, tehdy to byla francouzská kolonie. Aby se na místo dostal, bylo třeba dva týdny plout proti proudu řeky. Nemocnici vybudoval prakticky z ničeho – začal pů-

sobit ve starém slepicím kurníku. Brzy se mu podařilo zřídit první operační sál a potřebné provozní prostory, včetně chat ze dřeva pro pacienty. Za prvních devět měsíců spolu s manželkou ošetřili dva tisíce pacientů s nejrůznějšími chorobami.

Poté však vypukla první světová válka a Schweitzer se musel vrátit do Evropy. Sám byl nemocen, ale jakmile se zotavil, začal shromažďovat další finanční prostředky a roku 1924 se do Afriky vrátil. S několika přestávkami zde působil až do své smrti v září 1965.

Albert Schweitzer byl velkým humanistou a psal také hluboce lidsky angažo-

vané texty. Jedním z nich byla stat nazvaná Hluboká úcta před životem, jež se stala podnětem k tomu, že Albertu Schweitzerovi byla v roce 1952 udělena Nobelova cena míru.

Často jsou citovány jeho myšlenky, ze kterých je patrné, jak velmi lidský člověk to byl (Winston Churchill jej označil za génia lidstva). Zde jsou některé z nich:

Kdyby se lidé v dospělosti stávali tím, po čem touží ve čtrnácti letech, byl by celý svět dočista jiný.

Celá budoucnost lidstva záleží v tom, aby každý ve svých daných poměrech

se snažil prokazovat lidem pravé lidství. Otevřete oči a hledejte, kde nějaký člověk potřebuje trochu času, trochu úcty, trochu společenosti, trochu péče. Je to možná někdo osamělý, zahojklý, nemocný, nešikovný, pro koho můžete něčím být. Je to možná stařec nebo dítě. Nenechte se zastrážit, když musíte čekat nebo experimentovat. Buďte připraveni i na zklamání. Ukažte se lidem jako člověk.

JK

Nakreslil: Fenda Krutiřík

Husitský sbor až z Bonnu

Jedním z původně evangelických kostelů, které v současnosti slouží naší církvi, je **sbor Krista Spasitele ve Frýdlantu**. Jeho osudy byly spletité – stejně jako minulost zdejšího kraje. Kazatelská stanice libereckého sboru německé Evangelické církve augsburského vyznání, zřízená ve Frýdlantu roku 1883, byla první oficiální augsburskou obcí založenou na Frýdlantsku po více než 250 letech. Počátkem 20. stol. byla zahájena výstavba nového kostela, který byl vysvěcen v roce 1904.

O osm let později vedle kostela vyrostla fara – stejně jako kostel podle návrhu bonnského architekta J. Rolffse. Obojí ve stylu románsko-gotizující secese. Původně byly na věži tři zvony, po druhé světové válce zde ale zůstal jen jediný, nejmenší. Kostel patří mezi kulturní památky – za zmínku stojí barevné vitráže, krásný dřevěný varhanní kúr, kazatelna a křtitelnice.

Bohoslužby v češtině zde zazněly v roce 1945 – po odsunu německého obyvatelstva a předání do správy Církve československé hu-

sitské. Název kostela byl zhruba zachován – z **původního Christuskirche se stal sbor Krista Spasitele**. V lavicích sboru zasedli dosídlenci, z nichž mnoho pocházelo ze severních a východních Čech (Turnovska, Českokalicka, Náchodska, Červenokostelecka, Novoměstka atd.), tedy z regionů s vysokým podílem členů Církve československé. Na přelomu tisíciletí byl sbor opraven, nedávno proběhla v režii manželů Zejdových úspěšná sanace střeš-

ních krovů a výměna střešní krytiny. V současnosti probíhá rekonstrukce vitráží a schodiště. Čtenářům Českého zápasu v souvislosti s názvem sbor Krista Spasitele možná vytane v paměti Domov u Spasitele; Domov, zařízení naší církve pro seniory, se nachází jen pár metrů od kostela.

Evangelické bohoslužby, tentokrát v češtině, se do frýdlantského kostela přeci jen na čas vrátily; sbor sloužil nějakou dobu zároveň „čechoslovákům“ i Českobratrské církvi evangelické. Vzpomínám v této souvislosti na otcovo vyprávění: „*Po válce jsme jako malé děti jednou hrály ve sboru fotbal. Já stál mezi lavicemi a kopal jsem směrem ke vchodu. Bratr měl vchodové dveře s vitrážemi jako branku a penaltu nechytil. Balón vletěl do dveří, vitráž ve dveřích se vyboulila a zůstala tak dodneška. Doma jsme tenkrát řekli, že se to asi udělalo samo nebo to asi udělali evangelíci. Asi když něco stěhovali.*“

Nechť je tento článek napravením znesvěcení chrámu, 70 let staré křivdy na evangelicích a příspěvkem k dobrým vztahům nejen mezi církvemi. **VD**

Krajem Záhvozdu

V severní části republiky, stranou dopravních tahů i turistického ruchu, leží frýdlantský výběžek. Zatímco sousední Jizerské hory pod náporom návštěvníků často praskají ve švech, záhumčivě Frýdlantsko poskytuje neméně zajímavou přírodní i duchovní scénérii.

V nejstarších pramenech se o zdejší regionu hovoří jako o Záhvozdu, zemi za hvozdy Lužických a Jizerských hor. Kraj kolem strážního hradu Frýdlant i stejnojmenné město patřily už v raném středověku k zemím Koruny české. Za třicetileté války se Frýdlant stal centrem „Terra felix“ (Štastné země), válkou ne tolik sužovaného Valdštejnova frýdlantského panství s druhým centrem v Jičíně. Panství sloužilo jako hospodářské zázemí bojujícím armádám. Zdejší krajina, bohatě protkaná stromoradímí kolem cest, se na úpatí Jizerských hor, směrem od teplých lužických nížin, dramaticky zvedá a poskytuje jinde v Česku nevídané panorama s porostem bukových a dubových lesů. Také architektura s podstávkovými domy připomíná

spíš sousední Lužici a Sasko. Stejně dramatickou scénérii jako krajina představoval i náboženský život zdejších obyvatel. Za husitských válek stál místní rod Biberštejnů proti husitům. Proto také husité proti Frýdlantsku několikrát vytáhli a město Frýdlant vypálili. Sousední Lužice, resp. „Šestiměstí“ hornolužických měst (Budyšín, Zhořelec, Žitava, Kamenec, Lubáň a Lobava), stála během husitských válek na katolické straně. Region se stal i milníkem v příběhu české reformace – na Frýdlantu byl zatčen, později na Staroměstském náměstí jako první z českých pánů popravený, Jáchym Ondřej Šlik. Od poloviny 16. století bylo Frýdlantsko téměř výhradně luterské. Roku 1627 však bylo vydáno Obnovené zřízení zemské, kterým bylo za jediné povolené vyhlášeno katolické vyznání. Teoreticky platilo Obnovené zřízení i zde. Avšak blízkost a snadná překročitelnost hranic se stejnojjazyčným Slezskem a Horní Lužicí, obklopujícími frýdlantský výběžek ze tří stran, bránily násilné rekatolizaci, jinde v zemi obvyklé.

Státní moc se sice zprvu o ni pokoušela, případy obcí, zcela vyliďněných emigrací kvůli víře, však vedly k vyšší obezřetnosti. Během první poloviny 18. století bylo nakonec nekatolickým frýdlantským poddaným dovoleno navštěvovat bohoslužby v sousedních zemích, kde byli vedeni jako farníci. Stopy v regionu zanechala řada velikánů ducha. Ve Frýdlantu pobýval Franz Kafka. Místní hrad a zámek je tak jedním z kandidátů pro jeho inspiraci k světově proslulému románu „Zámek“. Jako archivář zde na zámku pracoval K. J. Erben. Severně od Frýdlantu se pak narodil světoznámý filosof Jakob Böhme. A konečně, v nedalekém Königshainu působil pozdější kazatel v berlínské Betlémské kapli a zakladatel rozsáhlého biblického a misijního díla v Asii, Africe, Americe i Oceánii Johannes Evangelista Gössner. **Vydejte se o prázdninách do Záhvozdu, na Frýdlantsko. Reliéf krajiny, příroda, architektura i „duch místa“ tu působí jinak než ve vnitrozemí. A tak si zde, hned za pohraničními horami, možná podobně jako kdysi bratrští exulanti v nedalekém Ochranově, můžete připadat jako v cizině. V cizině, ale přesto doma.** **VD**

Máme jen tuto jedinou zemi

Cestovat s Danem Gorenem po Izraeli znamená putovat historií židovského státu. Tento devadesátiletý průvodce vypráví dějiny své vlasti jako vlastní životopis.

Den v Negevské poušti na jih od Beerševy. Slunce sesílá našemu hloučku turistů nemilosrdně svůj žár na hlavy, horký vzduch je samý prach, nikde vánek, který by přinášel osvěžení. Ptám se sám sebe, zda to byl opravdu dobrý nápad přivést naši cestovní skupinku z Německa sem do tohoto vysilujícího ovzduší kibucu Revivim. Když se jim však podívám do tváří, vidím, že v návštěvnicích vyvolává tenhle suchý a horký kousiček země nadšení. A nad tím, že zrovna zde se rozkládá kvetoucí hospodářství, dokáží jen zasnout.

Náš izraelský průvodce Dan Goren si z horka a sucha očividně nic nedělá. Úplně v pohodě probíhá areálem kibucu, vykládá jeho dějiny, popisuje těžké začátky uprostřed druhé světové války, líčí nepřátelské útoky i mimořádně náročný pokus provozovat zde v poušti zemědělství.

Konečně se zastaví před malým hospodářským strojem. Je to muzeální kus z doby počátků kibucu – sečka, stroj tolik potřebný pro výstavbu země. Vedle něj visí černobílá fotografie, kde na tomto secím stroji sedí tři muži. „Podívejte se pořádně, jeden z těch mlad'asů jsem já,“ směje se Dan. „Bylo pro mne ctí, že jsem asi před sedmdesáti lety mohl tenhle stroj doprovázet sem na jih, kde měl plnit svůj úkol.“ Znova musím nad tímhle malým, šlachovitým mužem s nevyčerpatelnou energií zasnout. Dan je pro mne živou součástí dějin Izraele – daleko víc než muzeální kousek, který nám právě předvádí. Znam tohoto neobyčejného člověka už několik desítek let. Provázeli jsme spolu po Izraeli několik skupin a to nás naučilo vzájemně uctě. Smáli jsme se spolu, truchlili, diskutovali i oslavovali. A jací se z nás stali dobří přátelé!

Dětství v Německu

Dan Goren se narodil v roce 1925 a už sedmasedmdesát let žije v Izraeli. Bojoval za tuto zemi, podílel se na její výstavbě a založil si zde rodinu. Zas jednou si živě uvědomuji jeho touhu: tak rád by ve svých hostech, především v těch z německy mluvících zemí, probudil lásku ke své domovině.

Jeho rodištěm je Porýní. „Jsem Cášán jako poleno,“ usmívá se pod fousy a docela vědomě mísí do své řeči tamní dialekt. V rodině nepřičichl nějak zvlášť

k náboženství, ale s velkou samozřejmostí vrůstá do židovských tradic. Navštěvuje židovské gymnázium, účastní se oslav židovských svátků a pokud jde o modlitby a obřady, niterně si je osvojuje a zná je i nazpaměť. Jeho matka je aktivní sionistkou a pracuje pro to, aby Židé v tehdejší Palestině zakupovali půdu a zalesňovali ji. Je mu třináct, když přichází Křišťálová noc – noc říšského pogromu. Po celém Německu planou synagogy, demolují se židovské obchody, tlupy násilníků Židům vyhrožují, šikanují je i zabíjejí. Na ráno onoho desátého listopadu vzpomíná s hrůzou dodnes...

Dvojitý život v zemi Izrael

Danovi rodiče slyší trávu růst. Tohle je jenom začátek. Pár měsíců po tomto prvním pogromu odesílají syna s organizací židovské mládeže do bezpečí do „Erec Izrael“. Z Kolína odjíždí s několika sty dalších mladých lidí do Janova. Tam na vystěhovalce čeká „Gerusalemme“ (Jeruzalém). Na palubě je těsně, avšak loď přiváží mladé lidi do cíle. V jaffském přís-

tavu vstupuje prvně na půdu Palestiny. Stát Izrael – to je tehdy teprve mlhavý sen. První léta kladou na mládež z Německa zcela neuvěřitelné nároky: vrůst do cizí kultury, naučit se úplně cizímu jazyku, vstoupit do načisto jiného okolí, jiného podnebí, docela jiných životních podmínek a především – pod stálým ohrožením ze strany arabských států, jež společně chtějí zahnat Židy do moře.

Zatímco v Evropě Hitler znenadání rozpoutává druhou světovou válku, zahajuje Dan v Palestině dvojitý život: přes den se podílí na budování zemědělských osad. V potu tváře a do značné míry ručně se zakládají záhony a pole, vysoušejí močály, budují kanály, stavějí domy a ulice. Dan se vyučí strojním zámečníkem pro

zemědělskou techniku. Po třech letech strávených v učilišti poblíž Haify odevzdává závěrečnou práci tovaryše – secí stroj jako návěs k traktoru. Právě tento stroj dopravuje sám a osobně do kibucu na dalekém jihu – do Revivim. Čtrnáct dní jej tam smí předvádět a osívat jím první pole nově založeného družstva...

Činnost v podzemí

Po nocích se jako dospívající účastní činnosti „Hagan“y. Je to sionistická, paravojenská podzemní organizace. Mezi členy patří David Ben Gurion, Jicchak Rabin, Ariel Šaron, Moše Dajan a mnoho dalších mužů, kteří později jako politikové založí stát Izrael a vtisknou mu charakteristické rysy. Spolu s jinými mladými bojovníky se Dan cvičí v zacházení se zbraněmi.

Rodinný život ve stanu

Jednu ruku na pluhu, druhou na zbrani – takový zůstává Danův všední den i po založení státu. Bojuje ve válce za nezávislost, přičemž jako poddůstojník zodpovídá za svou jednotku. Nemusí-li právě bránit svou zemi, pomáhá v budování kibucu.

Oslava jeho svatby v roce 1948 je spíše skromná. Pak se Dan s chotí Šošannou nastěhují do společného stanu v kibucu, veškerý majetek se jim vejde do jedné bedny. Když se jim narodí první syn, vyrůstá hlavně v kibucním domě pro děti. Později se Dan se svou rodinkou – mezitím přibyla ještě dcerka – stěhuje do mošavu Bejt Jicchak blízko Netanje, nedaleko středomořského pobřeží. Tuto osadu založili – společně s jinými rodinami akademiků z Německa – jeho rodiče, kteří v poslední minutě uprchli před holokaustem. A tam bydlí Dan dodnes: kroužek kolem něj se časem rozrostl, tvoří jej děti, vnou-

čata i pravnucci. „Šabat co šabat se shromažďuje celá rodová sešlost,“ rozpráví čilý vdovec se smíchem. „Slavíme, jeden mluví přes druhého, nikdo pořádně neposlouchá, ale všechno se to raduje!“

„Moje láska k zemi rostla pomocí nohou“

Ve věku, kdy se jiní lidé loučí s aktivním životem a odcházejí na odpočinek, objevuje Dan novou vášeň - průvodcovství - a vrhá se do toho po hlavě. Už jako mladík poznával tuto zemi na nekonečných toulkách a naučil se ji milovat. Arje Ben Gurion, synovec pozdějšího ministerského předsedy Davida Ben Guriona, provázal jej i jiné mladé lidi zemí křížem krážem, ukazoval jim pustiny i prameny, probouzel v nich zájem o archeologii a dějiny. Na Dana zapůsobilo zvláště několik pochodů ke skalní pevnosti Masadě. Po pěších túrách pouštním vedrem, které trvaly celé dny, a po výstupech serpentinami na monumentální skalní masiv skupinka vždy nahoře několik dní stanovala a těšila se nádherným výhledem přes poušť a Mrtvé moře. „Moje láska k zemi rostla pomocí nohou. Při těch hodinách pochodů jsem se stále více učil tuto zemi znát a milovat,“ vzpomíná dnes Dan.

Jeho náklonnost k vlasti i rozsáhlé znalosti vedou nakonec k tomu, že dostane žádost, aby provázal po Izraeli skupinu hostů z Německa. Souhlasí - a uchvátí ho to. Z toho, co bylo na začátku koníčkem, se stává nové povolání. V pětadesáti absoluuje náročné studium zakončené státní průvodcovskou zkouškou.

Neexistují hloupé otázky

Od té doby s nadšením a velkým osobním nasazením provází skupiny, někdy deset, jindy i dvacet do roka. Patří k nim i ta naše. Dělí se s nimi o své vědomosti - angažovaně, kompetentně, nikdy

však s přezíravou pýchou. Přibližuje jim zemi i lidi, hovoří srozumitelným způsobem o náboženství, kultuře, politice, archeologii, zemědělství, dějinách i současnosti. Během našich četných společných cest jsem se od něj nekonečně mnoho naučil. „Můžete se mne ptát na cokoli, hloupé otázky neexistují. Nemám

sice na každou okamžitě po ruce odpověď, ale rád vám řeknu vše, co vím,“ pobízí na začátku každé cesty. Když se dotazují, nač se lidé ptají nejčastěji, odpovídá se smíchem: „V čele seznamu mých hitů trůní dotaz, kde se tady dá nejlépe odskočit. Kdybych měl jít někdy na odpočinek, napíšu asi „Průvodce po toaletách Svaté země“.“ Spektrum otázek, jimiž ho turisté bombardují, je široké. Podává informace z tak rozmanitých oborů, jako jsou ceny potravin a demonstrace osadníků, arabská káva a koření do egyptského jídla falafel, terorismus a vlaková spojení, odívání ortodoxních Židů nebo rozdělování zásob vody v zemi. Neustále se Dana někdo vyptává na Bibli, na Starý zákon i na Nový, a také na jeho židovskou víru. Tazatelé jsou hlavně z křesťanských církví rozmanitého zabarvení. Žasnou, že se Žid Dan vyzná v Novém zákoně lépe než mnoho křesťanů. A mnozí přitom prožívají, jak jim cestování po Izraeli a Danovy užitečné výklady otevírají okna k lepšímu pochopení mnoha míst z Bible.

Jedinečná domovina

„Sám se hodně učím od lidí, kteří sem přijíždějí,“ říká mi Dan. „Pořád si říkám: starý jsi pomalu jako kráva, a přece se pořád ještě něčemu učíš!“ A zase se směje jako klučina ze školy. Přitom na mě upírá tak zářivý pohled, že se prostě musím smát taky.

Už byl na nesčetných křesťanských pobožnostech, biblických hodinách, bohoslužbách i koncertech. Ptám se, zda to na něj udělalo nějaký dojem. Odpovídá diplomaticky: „Vy jste křesťané, já jsem Žid, máme velice mnoho společného. Respektuji vaši víru a jsem rád, že většina z vás přijímá tu mou. Avšak pokaždé mám ohromnou radost, když se mi ozvou účastníci minulých cest: „Když jsem s tebou jezdil po Izraeli, posílilo to mou víru!“

„Já svým povoláním žiji,“ říká mi ještě Dan Goren, když si po prohlídce Revivim povídáme na stinném místečku. „Přál bych si, abyste vy návštěvníci dokázali pochopit, proč je pro nás Izrael tak důležitý. Ano, tato země má mnoho nedostatků, máme i tady ničemy jako všude na světě. Avšak tato země je to jediné, co my - Židé - máme. Žijeme jí, potřebujeme ji, je to naše vlast. A proto bych vám ji rád ukázel. Doufám, že po tom cestování dokážete nám a naší zemi lépe porozumět. Že o ní budete vyprávět jiným a že zase přijedete.“

© Christoph Zehendner
Překlad Ivana Kultová
www.wilberforce.cz

Christoph Zehendner (54) je ženatý, má dvě dospělé děti a tři vnučky. Společně s manželkou Ingrid (která se věnuje léčbě uměním) pracuje jako novinář a tvůrce písní v klášteře Triefensteinu u Würzburgu. Od své první cesty do Izraele v roce 1979 se do této země často vrací. Rád provází skupiny Svatou zemí a ukazuje jim, co jej na ní tak uchvacuje.

HORKÝ DEN PŘINESL SKVĚLÝ ZÁŽITEK ANEB DALŠÍ DOBRÉ ZPRÁVY ZE ŽIVOTA CÍRKVE

Dne 22.7. se v prostorách farnosti v Židenicích uskutečnilo neformální setkání lidí různých kultur u stolu se syrskou kuchyní. Pro toto setkání jsme si vybrali sice nejteplejší den letošního léta, přesto se dostavily téměř tři desítky lidí dychtivých poznat něco nového. Návštěvníci mohli ochutnat pravé syrské friké, vinné listy, pastu z lilku, koření zaatar a mnoho dalšího (třeba jak vypadá pohádka Šípková Růženka v arabštině). Byl to velmi příjemný večer. A já moc děkuji za pomoc Georgovi, Anně, Silvii, Aleně a Tobiášovi a všem milým lidem za účast. Dává nám to chuť zorganizovat další podobnou akci.

Hana Moualla, Klub Suterén,
CČSH Brno-Židenice

RECENZE

Noe: návrat padlých andělů a nový začátek lidstva

film

V loňském roce do kin přišel **film amerického režiséra Darrena Aronofského** (v tomto případě „nomen omen“) **„NOE“**, v hlavní roli s Russellem Crowem. Film je to výživný, mnohovrstevnatý a zajímavý tím, že v **příběhu používá nejen biblické podání, ale i podání kněžských pramenů – pseudepigrafů, zvláště Knihy Jubilejí**. Zmiňuje však i současná témata (ekologie, vegetariánství, role ženy).

Z biblického příběhu si film bere hlavní kostru: zmínku o „synech božských“, kteří se spojovali s dcerami lidskými a způsobili narušení nerovnováhy na zemi, lidskou hříšnost, kterou se Hospodin rozhodne potrestat, vyvolení spravedlivého – Noema a jeho rodiny, aby zachránil nevinné, tedy zvířata, na mohutné arše, samotnou potopu trávající čtyřicet dní, opadání vod a znovuosídlení obnovené země. Dále pak Noemovu opilost a odhalení nahoty a následně selhání syna Cháma, jehož syn Kanaán je proklet, odměnu nápomocných a uctivých synů Šéma a Jefeta – a závěrečný pohled na duhu jako symbol smlouvy, že se apokalypsa nebude opakovat. Silným motivem je však i osud tzv. Strážců, obrů – synů padlých andělů, kteří jsou Bohem prokleti za svoji dávnou podporu člověka, a uvěznění ve hmotném těle přebývajícím v zavržení na zemi. Jde o koncept, který hojně rozvíjela kněžská literatura, psaná elitní vrstvou duchovních vůdců působících v jeruzalémském Chrámě

mu v dobách království Judeje a později od 2. stol. př. n. l. v Kumránu, jak přesvědčivě dokládá profesorka Hebrejské univerzity v Jeruzalémě Rachel Eliorová (mj. kniha *„The Three Temples...“*). Kněží zakládali svoji duchovní moc na svém rodovém původu z velekněze Arona a kmene Levitů. Pokrevnost jim dávala privilegium vést lid Izraele: jde o uzavřené společenství příbuzných, do kterého se člověk „zvenci“ nedostane. Zásadní postavou byl pro ně Henoch, dle Bible „vzatý do nebe“. Jeho další osud je interpretován tak, že se v nebi od andělů naučil tajemství řádu počítání času matematicky daného, předurčeného solárního kalendáře, díky němuž byl v sedminásobných cyklech rozdělen čas a stanoveny svátky (včetně šabatu). Poznání předal kněžím a ti jako vyvolení udržovali posvátný čas, místo a bohoslužbu – a tím i pouto mezi skrytou božskou a pozemskou hmotnou realitou. Vymezovali se tak především proti (v dobách římského útlaku silící) vrstvě učenců – rabinů, kteří se opírali o lidskou (nikoli „andělskou“) moudrost a interpretaci textů shrnutou do tzv. Ústní Tóry (tj. interpretace skrze lidský um a důvtip). Rabínskou odpovědí na kněžskou výlučnost a pocit spojen s nebesy byla např. rčení „Tóra není v nebi a je psána lidským jazykem“ (tj. je „dotknutelná“ a lze s ní pracovat skrze lidskou tvořivost). Rabíni se řídili podle lunárního kalendáře, který kněží považovali za „hříšný a nečistý“, protože při jeho určování – pozorování novoluní – mohlo dojít k lidské chybě, a tím k narušení řádu rozdělujícího „čisté a nečisté, svaté a nesváte“ (Kniha Jubilejí 6:36-38). Navíc „lu-

nární vědění“ duchovních nauk představovalo pro kněží vše nepřijatelné, co byli lidé naučeni „padlými anděly“. Proto je téma těchto andělů ve filmu velmi zajímavé a jejich návrat do vesmíru skrze Boží odpuštění patří k emočně nejsilnějším scénám. Film nastoluje otázku, zda téma padlých andělů teologie kdysi nezkreslila (viz hebr. a lat. verzi jména *„halel ben Šachar“*, „jásot, syn Jitřenky/Venuše“ a *„Lucifer“*, tj. světloňoš) a zda si tato odsuzující tradice (mj. 2. list Petrův 2.4 ad.) nezaslouží revizi. Film Noe je jako ponoření do kádě s vodou našich náboženských mýtů, které vás přiměje znovu hledat odpovědi na staré otázky: skutečně může jedinec „slyšet“ Boží hlas, bez duchovního partnerství a revize s druhými? Jak tenká je hranice mezi náboženskou věrností a fanatismem? Je člověk schopen se svým omezeným vědomím překročit staré přesvědčení, že země mu je dána proto, aby si ji podrobil? Co když naše kolektivní vědomí ovlivňuje strach ze zničení světa natolik, že destrukce země je pro nás v pokřivené optice traumatu reálnou možností a „Boží vůlí“, „trestem za hříchy lidstva“? Noemův osud ve filmu ukazuje, že apokalyptický fanatismus není východiskem. A překonávají ho mimochodem ženy. To jim záleží na zachování a kontinuitě života, to ony věří v lidské milosrdenství. A tak nakonec i Noe žehná a předává pruh hadí kůže, „relikvii ráje“ a zhmotněnou linii souznělosti s předky, svým vnučkám. Život pokračuje. A my po dvou a půl hodinách máme témata k přemýšlení, jak s úctou a vědomě měnit naši náboženskou tradici. **Terezie Dubinová**

Jan Hus:

drama, tryzna či oslava?

divadlo

Tylova hra JAN HUS má rovinu dramatickou a historickou a dnes s přihlédnutím k době vzniku i dokumentární. Rovinu dramatickou zvládli herci, ježto se do rolí vžili s obdivuhodným zápalem, naprosto výborně. Mistr Jan, jinak v tomto podání spíše umírněný, vyjma scény, kdy uslyší zvěst, že tři jeho mladí posluchači mají být pro kritiku svatokupčení s'tati, pronáší pročitěně dlouhatánské Tylovy repliky s úctyhodnou přesností. Chováním odpovídá představě člověka, co jej zná z jeho rukopisů. Bohu pokorný křesťan, přítel lidí

dobré vůle, duchovní otec věřících. Stejně tak i rozohněný kardinál Petr Angeli (M. Špale), proklíná zem, po níž Hus kráčí, vysloužil si vydatný potlesk na třech „děkovačkách“. O co jednodušší scéna, o to více vynikající osoby. Nemá smysl vypisovat všechny, neboť žádná z nich nikterak nezaostává za ostatními v úžasném ztvárnění postav, ať se jedná o krále Václava (Jar. Slánský), Štěpána Pálče (F. Sychra) či horlivého Žižku z Trocnova (L. Homola). Dnes těžko soudit, jak moc věrohodně působí postavy ve hře oproti skutečným. Přeci jen šest set let je dlouhá doba. Vlastně ani není nutno dokonale osoby vystihovat, nýbrž dobře ztvárnit roli. Na druhou stranu se tím ale vracíme k faktu, že Hus je hrou historickou. Přesto rád, jako

muzikant ctící cítění každého dirigenta, uznávám ztvárnění jak režisérem, tak jednotlivými herci. Střídající se scény byly taktně a plynule provázány pěveckými vystoupeními smíšeného sboru Gaudium Praha. Ten uvádí a zakončuje hru zpívajícím procesím v dobových kostýmech.

I když jsem příznivcem veseloher, mohu směle vypustit do světa svůj dojem, že se jedná o jednu z nejlepších inscenací, již jsem kdy shlédl. Vyškrtání replik celkovému dojmu a ději neublížilo. Nastudování pod vedením bratra Bohumila Gondíka je, myslím, nanejvýš přiměřenou a důstojnou oslavou vynikajícího skromného a pokorného syna české země přiblížením sledu nadčasových událostí a lidských srdcí. **Filip Jandus**

Za občerstvením duše i těla

V čísle věnovaném odpočinku a dovolené by neměla chybět zmínka o rekreačních a ubytovacích objektech naší církve. Rádi bychom vás touto cestou pozvali do penzionu Betlém, který v nádherném prostředí Janských Lázní provozuje ústředí církve, do Domovu Husita v Železné Rudě (plzeňská diecéze) a v neposlední řadě do brněnského penzionu Zahrada.

Betlém, Janské lázně

V klidném prostředí a přesto pár minut od lázeňského centra se nachází penzion Betlém, který je svou polohou přímo předurčen milovníkům přírody, letních i zimních sportů, místo jako stvořené pro turistiku. Biblická tradice hovoří o potížích, které provázely narození Ježíše v Betlémě, když rodina hledala vhodné místo. V našem Betlémě se zaručeně najde dostatečná kapacita! Pro jednotlivce i skupiny - ve třech podlažích budovy ve dvoulůžkových až pětilůžkových pokojích. Velkou devizou zařízení je nesporně cenová dostupnost a možnost pronájmu celého objektu. Budete-li se zde zdržovat přes víkend a rádi byste nedělní sváteční dopoledne prožili

v některém z našich sborů, zavítejte do nedalekého Vrchlabí (v letním období jsou bohoslužby v zámecké kapli Černínů-Morzinů) či Trutnova, kde jsou pravidelné bohoslužby v modlitebně na faře a každou první neděli v měsíci v kostele – Síni B. Martinů.

Církevní ubytovací a školící středisko Husita, Železná Ruda

Také další středisko láká svou polohou hlavně v zimních měsících; leží nedaleko lyžařského areálu Špičák. Nicméně možnost využití je po celý rok, jak napovídá i název: za účelem školení, prezentací i nejrůznějších seminářů a setkání – v přednáškovém sále a kapli. Účastníci mohou kromě pohodlných, vkusně řešených pokojů s vlastním sociálním zařízením využít zdarma také síť wifi, kuchyň pro vlastní potřebu či venkovní krb k opékání a grilování. Mohli bychom místo dále vychvalovat a věřit, že je proč, nechme však promluvit návštěvníky samotné. Ostatně jeden z nich je i autorem našeho prvního článku v rubrice Ze života církve. Z knihy návštěv na webových stránkách:

• Díky za milé přijetí! Moc se nám u vás líbilo a určitě se ještě někdy ukážeme! Bůh vám žehnej!

• Děkujeme bratru biskupovi Filipovi za poskytnutí azylu pro nás pražské husity!
• Husitu pamatuju z dětství, jezdila jsem tam každou zimu, naučila jsem se na Špičáku lyžovat a poprvé „vyjela na Západ“ – do Bavorské Rudy na Javor. Držím palce a někdy se určitě vrátím s rodinou!

Penzion Zahrada, Brno

Mysleli jste, že není možné nalézt klidné místo v centru Brna a zároveň v blízkosti přírody pro váš individuální či skupinový pobyt, školení, konferenci či prezentaci? Přijďte se přesvědčit k nám, že takové místo existuje. Tolik z webových stránek střediska. Ti, kdo zde již byli – a je nás jistě většina – potvrdí, že Zahrada je skutečně takovým místem. Krásným a komfortním, vybudovaným, jak jsme podrobněji popsali v loňském čísle 35 našeho časopisu věnovaném brněnské diecézi, s velkou láskou a obětavostí. Rozsáhlá zahrada se stínem staletých stromů, slunná terasa i bazén, jednací sál, architektonicky pozoruhodně a jednoduše řešená kaple – to vše se nabízí ke skutečně všestrannému využití.

Nezapomeňte, tedy, milí čtenáři, že máme tato zařízení, pečujeme o ně a podporujeme je, využívejme k osvězení těla i duše. Opravdu stojí za to.

Pozvání do Jablonce

„Chvalte Boha v jeho svatyni,.... Chvalte ho cimbály, chvalte ho cimbály dunivými! Všechno, co má dech, ať chválí Hospodina!“ (Žalm 150)

Už osmý rok probíhá o prázdninách v Jablonci nad Nisou akce „**Jablonecké kostely otevřeny**“. Jedná se o zpřístupnění čtyř kostelů jednou týdně v úterý - od rána do večera. V každém je zajištěna průvodcovská služba a k dispozici se návštěvníkům nabízí řada informačních materiálů, prospektů, brožur, fotografií a tiskovin, vztahujících se nejenom k samotnému kostelu a příslušné církvi, ale k celému městu či regionu. Nedílnou součástí jsou pravidelné podvečerní koncerty. Letošní rok Jablonecké kulturní a informační centrum, pod jehož hlavičkou a za jehož štědrého finančního přispění se kostely otvírají, připravilo pro návštěvníky vskutku lahůdku. Pozvalo totiž renomované varhaníky, aby rozezvučeli královské nástroje v kostele Nejsvětějšího srdce Páně, kostele Povýšení sv. kříže, kostele sv. Anny a našem sboru Dr. Farského. A tak během července a srpna od 17 hodin je možno navštívit osm koncertů. Na náš sbor Dr. Farského přišla poprvé řada v úterý 21. července. Za pneumatoelektrickou trakturu třímanuálových varhan z roku 1939 firmy Schuster und Sohn ze Žitavy usedla vynikající mladá varhanice Jiřina Dvořáková Marešová. Zaplněný kostel byl svědkem mistrných a hravých improvizací včetně improvizací na náměty publika. Už úvodní čtvrt hodinová improvizace na husitský chorál „*Kdož jste Boží bojovníci*“ ukázala v plnosti technické a rejstříkové možnosti nově opravených varhan. Následovaly další zvukově velmi zajímavé improvizace z oblasti husitské (*Jezu Kriste, štědrý kněže*) nebo reformace německé (*Je pevným hradem Pán Bůh náš*). Po dlouhotrvajícím potlesku pozvala paní varhanice posluchače na kůr, kde zájemcům přiblížila varhany zblízka a ukázala jejich možnosti. Sama prohlásila, že to jsou jedny z nejlepších varhan tohoto typu, na které hrála. Taková pochvala z úst nanejvýš renomovaného odborníka nás potěšila, protože až do tohoto koncertu jsme si vlastně nedovedli představit, co všechno náš královský nástroj umí, když se to umí. **V srpnu přivítáme u varhan Radka Rejška. Pokud budete někde poblíž, srdečně zveme.**

Úterý 11. srpna v 17 hodin - sbor Dr. Farského v Jablonci nad Nisou.

B. Mlýnek

Koncert v synagoze

Zveme na koncert skupiny SHIRIM ASHIRIM. Tradiční biblická slova doprovází moderní zvuk. **V sobotu 15. srpna v 18 hodin v Synagoze Turnov.** Až do září můžete v této nádherné synagoze také vidět výstavu Synagogy v plamenech - Křišťálová noc 1938 v českém pohraničí.

Pokud byste chtěli v zážitku židovské kultury pokračovat, zveme vás na **minifestival Jičínský šoulet do Jičína**, který se koná v neděli 16. srpna.

redakce

Týdeník Církve československé husitské. *Izdává:* Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6. *Vedoucí redaktorka:* ThDr. Klára Břeňová, *redaktoři:* PhDr. Václav Drašnar, Mgr. Ervín Kukuczka, Milan Udržal, *grafik.* Šéfredaktorka *Cesty:* Mgr. Jana Krajčíríková. *Tel. redakce:* 220 398 107; *e-mail:* cesky.zapas@ccsh.cz *Tisk:* Grafotechna. *Distribuce a reklamace:* A.L.L. production s. r. o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9, tel. 234 092 866, *e-mail:* martina.machackova@predplatne.cz. **Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků.** *Předplatné:* František Brynych, tel.: 220 398 117, *e-mail:* frantisek.brynych@ccsh.cz

25. - 28. 9. 2015
Hradec Králové

Já jsem ta cesta, pravda i život

J 14,6

S podporou města Hradec Králové

7. setkání mládeže
Církve československé husitské
a jejich přátel

přihlášky do 13. 9. 2015
kontakt: kristyna.mlynkova@ccsh.cz
www.ccsh.cz/mladez

